

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

**«ПРОФІЛАКТИКА, ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ЛІКВІДАЦІЯ
НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ»**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО СЕМІНАРУ**

Харків – 2017

Проблеми цивільного захисту: управління, попередження, аварійно-рятувальні та спеціальні роботи: збірник матеріалів науково-практичного семінару. – Харків: НУЦЗУ, 2017. – 165 с.

У збірнику розміщено матеріали науково-практичного семінару «Проблеми цивільного захисту: управління, попередження, аварійно-рятувальні та спеціальні роботи».

У збірнику представлено наукові доповіді з наступних напрямів:

- наглядово-профілактична діяльність у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки;
- організація та технічне забезпечення пошуково-рятувальних та спеціальних робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Редакційна колегія:

кандидат технічних наук, доцент Кривошей Б.І.,
кандидат технічних наук, доцент Собина В.О.,
кандидат військових наук Неклонський І.М.

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та стилістику матеріалів, представлених у збірнику.

Відповідальний за випуск Неклонський І.М.

**ЗНАЧЕННЯ ПРАВОВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ РОЗВИТКУ
СИСТЕМИ ДСНС УКРАЇНИ**

Т.М. Ковалевська, НУЦЗУ

Служба цивільного захисту потребує від офіцерів не тільки певного запасу правових знань, володіння нормами чинного законодавства, але й розуміння вимог законодавства, його цілей та призначення.

Виховання – одна з найдавніших функцій людського суспільства, найважливіше явище суспільного життя. Виховання у сучасному значенні цього поняття є процес цілеспрямованого і планомірного формування світогляду, переконань і почуттів, волі й характеру, потреб і здібностей, моральних, естетичних та фізичних якостей людини, характерних рис особистості.

Орієнтиром у правовому вихованні є загальнолюдські цінності як продукт конкретних історичних умов суспільного життя. Вони виконують функції внутрішнього регулятора, орієнтира поведінкових норм, зумовлюють переваги в прагненнях і бажаннях, впливають на життєву спрямованість особистості. Цінності стають внутрішнім мотивом діяльності тоді, коли вони становлять ядро духовного світу людини: об'єднують почуття, думки, волю у єдине ціле.

Підґрунтям правових переконань є правові знання. Щоб діяти правомірно, передусім треба знати, як поводитись, передбачати наслідки поведінки – як певний вчинок позначиться на інших. Для цього треба знати моральні принципи, норми права і моралі, вимоги суспільства до своїх членів. Від змісту правових знань залежить і діапазон переконань.

Правова вченість – представляє собою сукупність достатніх правових знань для виконання своїх функціональних обов'язків, високу інформованість про зміст нових правових актів, первинність правового підходу до оцінки ситуації, хороше володіння аналізом правових ситуацій, володіння навичками і уміннями передачі іншим свого досвіду і ухвалення правових рішень фахівцем; знання змісту правового потенціалу соціуму; наявність необхідних навичок, умінь взаємодії з суспільством; уміння планувати процес реалізації потенціалу соціуму, наявність навичок і умінь, правових якостей особи, що становлять основи правової компетентності фахівця.

Правове виховання не можна розглядати ізольовано від інших видів виховання: екологічного, політичного, морального, економічного, трудового, естетичного, фізичного. Тому що це складова частина всього виховного процесу, метою якого є формування всебічно гармонійно розвиненої особистості. Якщо виключити хоча б один елемент цієї системи завдання виховного процесу залишаться невиконаними. Тому важливо розглядати правове виховання майбутніх офіцерів служби цивільного захисту у поєднанні з іншими видами виховання.

Виховання розглядається як цілеспрямований, планомірний процес систематичного впливу навчальних закладів, суспільних організацій, сім'ї, закладів культури, громадськості на свідомість, почуття, волю, характер, переконання людини з метою підготовки її до праці, до активного суспільного, культурного життя, формування моральних, естетичних та фізичних якостей.

Існує багато видів виховання: економічне, екологічне, фізичне, розумове, моральне, громадянське, естетичне, трудове, правове тощо.

Економічне виховання передбачає розвиток економічного мислення з метою правильного розуміння ролі праці, законів економічного життя, організації та критеріїв ефективності економіки, розвитку продуктивних сил та виробничих відносин, в результаті чого формується економічна свідомість особи.

Розумове виховання – складова частина всебічного розвитку особистості, підготовки до життя та професійної діяльності, спрямована на розвиток мислення, прищеплення культури розумової праці. Перш за все, розумове виховання переслідує мету озброїти осіб певним запасом знань, необхідних термінів, понять, дат, законів, формул, назв, причинно-наслідкових зв'язків, що відповідають соціально-економічному розвитку держави, інтелектуальним потребам представника конкретної професії.

Кожна людина починає відчувати себе громадянином своєї держави ще в молодому віці. Громадянське виховання спрямоване на формування свідомого громадянина, який любить свою країну, патріота з високими моральними цінностями, з розвиненим світоглядом і способом мислення, з почуттям власної гідності та внутрішньої свободи, професіонала, шляхетної людини, яка прагне до саморозвитку.

Моральне виховання розглядається як виховна діяльність з формування моральної свідомості, моральних почуттів, навичок, умінь, відповідної поведінки та цілої низки моральних якостей та гуманістичних рис, таких як: чуйність та доброта, уважне, шанобливе ставлення до старших, милосердя, чесність, справедливість, толерантність, нетерпимість до неправди, працелюбність, почуття честі та гідності.

Трудове виховання – виховання свідомого ставлення до праці через формування звичок та навиків активної трудової діяльності, усвідомленості того, що праця є необхідною умовою самого існування людини, взаємодії людини з суспільством та природним середовищем.

Фізичне виховання – система заходів, спрямованих на формування фізичного, психічного і соціального благополуччя людини, зміцнення її здоров'я, загартування організму, підвищення працездатності, виховання волі, сміливості, дисциплінованості, розвиток фізичних можливостей, рухових навичок і вмінь. Форми фізичного виховання дуже різноманітні: уроки з фізичної культури, заняття в гуртках та спортивних секціях, спортивні змагання, самостійні заняття фізкультурною, туристичні походи тощо. Всі ці форми присутні у вищих навчальних закладах системи ДСНС України, де фізичному розвитку курсантів приділяється дуже серйозна увага.

Особливе значення для формування професійної свідомості та професійних навичок майбутнього офіцера служби цивільного захисту має правове виховання.

Правове виховання, перш за все, орієнтованого на формування правової культури, правового мислення, почуття поваги до Конституції, інших законів, до соціальних цінностей. Правове виховання - це система заходів, спрямованих на впровадження в свідомість індивідів демократичних правових і моральних цінностей, принципів права, стійких переконань в необхідності і справедливості норм.

Таким чином, правове необхідно розглядати в тісному взаємозв'язку з іншими видами виховання: екологічним, політичним, моральним, економічним, трудовим, естетичним, фізичним, бо це складова частина всього виховного процесу.

З М І С Т

Секція 1.

Наглядово-профілактична діяльність у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки

<i>С.І. Азаров, В.Л. Сидоренко, А.М. Демків.</i> Можливі варіанти екологічної реабілітації місць з отруйними речовинами.....	3
<i>А.Е. Басманов, Я.С. Кулик.</i> Тепловое воздействие пожара на резервуар с нефтепродуктом.....	5
<i>А.В. Васильченко.</i> Оценка прочности болтового узла крепления балочной конструкции при пожаре.....	7
<i>Д.Ф. Гончаренко.</i> Канализационные тоннели Харькова – степень техногенного риска.....	9
<i>Т.А. Гончарова.</i> Теоретичні аспекти цілевстановлення в системі ДСНС України, як соціальної системі.....	11
<i>С.А. Горносталь, О.А. Петухова.</i> Аналіз вимог нормативних документів до проведення випробувань на водовіддачу.....	13
<i>Н.В. Григоренко.</i> Основні принципи аналізу безпеки і ризику.....	15
<i>Е.Н. Гринченко.</i> Оценки показателей надежности стальных резервуаров... ..	17
<i>Л.В. Гусева, Е.А. Паніна, М.В. Маляров, В.В. Христич.</i> Особливості теоретичної моделі розрахунку контуру пожежі.....	19
<i>О.М. Данілін.</i> Вогнезахист будівельних конструкцій - один з чинників підвищення безпеки об'єктів.....	21
<i>Т.М. Ковалевська.</i> Значення правовиховного процесу для розвитку системи ДСНС України.....	23
<i>В.В. Комяк.</i> Экспериментальные исследования по определению времени выполнения основных операций при использовании ряда технических средств аварийной эвакуации.....	25
<i>О.В. Кулаков.</i> Особливості контролю стану заземлення при здійсненні наглядово-профілактичної діяльності.....	27
<i>О.І. Ляшевська.</i> Проблеми наглядово-профілактичної діяльності.....	29
<i>М.В. Маляров, В.В. Христич, Л.В. Гусева, Е.А. Паніна.</i> Можливості автоматизованих систем моніторингу місця розташування сил і засобів для умов ліквідації надзвичайних ситуацій.....	31
<i>О.О. Острроверх.</i> Тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.....	33
<i>Е.А. Паніна, Л.В. Гусева, В.В. Христич, М.В. Маляров.</i> Можливості застосування бездротових комп'ютерних мереж в діяльності ДСНС України.....	35
<i>О.А. Петухова, С.А. Горносталь.</i> Рекомендації щодо проектування пожежних кран-комплектів в житлових будівлях.....	37
<i>Р.В. Приходько О.А. Яценко.</i> Державна політика у сфері цивільного захисту.....	39
<i>А.В. Прусский, В.Д. Калугин, В.В. Тютюник, А.А. Левтеров.</i> Особенности функционирования многокомпонентных полупроводниковых пленочных газовых сенсоров в технологическом процессе комплексной системы мониторинга чрезвычайных ситуаций.....	41
<i>В.О. Собина, Л.В. Борисова.</i> Математичний апарат інформаційної безпеки підрозділу ДСНС.....	43
<i>В.О. Собина, Л.В. Борисова.</i> Інформаційна безпека підрозділу ДСНС	